

Zbiór Orzeczeń

Sprawa C-292/10

G
przeciwko
Corneliusowi de Visserowi

(wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym
złożony przez Landgericht Regensburg)

Jurysdykcja i wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych — Doręczanie pism sądowych w drodze publicznego zawiadomienia — Brak znanego miejsca zamieszkania lub pobytu pozwanego na terytorium państwa członkowskiego — Jurysdykcja w sprawach, których „przedmiotem postępowania jest czyn niedozwolony, czyn podobny do czynu niedozwolonego lub roszczenie wynikające z takiego czynu” — Możliwość naruszenia praw osobistych poprzez opublikowanie zdjęć w internecie — Miejsce, gdzie nastąpiło lub może nastąpić zdarzenie wywołujące szkodę

Streszczenie wyroku

1. *Współpraca sądowa w sprawach cywilnych — Jurysdykcja i wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych — Rozporządzenie nr 44/2001 — Jurysdykcja szczególna — Jurysdykcja w przypadku odpowiedzialności z tytułu czynu niedozwolonego lub czynu podobnego do czynu niedozwolonego*

(rozporządzenie Rady nr 44/2001, art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 3)

2. *Współpraca sądowa w sprawach cywilnych — Jurysdykcja i wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych — Rozporządzenie nr 44/2001 — Uznawanie i wykonywanie orzeczeń — Zawieszenie postępowania w sprawie uznawania i wykonywania — Brak doręczenia pozwanemu dokumentu wszczynającego postępowanie w odpowiednim czasie — Zakres*

(konwencja haska z dnia 15 listopada 1965 r., art. 15; rozporządzenia: Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1393/2007, art. 19; Rady nr 44/2001, art. 26 ust. 2–4)

3. *Współpraca sądowa w sprawach cywilnych — Jurysdykcja i wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych — Rozporządzenie nr 44/2001 — Wyrok zaoczny — Doręczenie pozwu w drodze publicznego zawiadomienia zgodnie z prawem krajowym — Dopuszczalność — Przesłanka*

(rozporządzenie Rady nr 44/2001)

4. *Współpraca sądowa w sprawach cywilnych — Utworzenie europejskiego tytułu egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych — Rozporządzenie nr 805/2004 — Tytuły egzekucyjne, którym mogą być nadane zaświadczenia*

(rozporządzenia: Parlamentu Europejskiego i Rady nr 805/2004, art. 14 ust. 2; Rady nr 44/2001, art. 34 pkt 2)

5. *Zbliżanie ustawodawstw — Handel elektroniczny — Dyrektywa 2000/31 — Postanowienia dotyczące rynku wewnętrznego*

(dyrektywa 2000/31 Parlamentu Europejskiego i Rady, art. 3 ust. 1, 2)

1. Artykuł 4 ust. 1 rozporządzenia nr 44/2001 w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych należy interpretować w ten sposób, że nie stoi on na przeszkodzie stosowaniu art. 5 pkt 3 tegoż rozporządzenia do powództwa o stwierdzenie odpowiedzialności ze względu na prowadzenie witryny internetowej wniesionego przeciwko pozwanemu, który jest prawdopodobnie obywatelem Unii, ale którego miejsce pobytu jest nieznane, jeśli sąd rozpoznający sprawę nie dysponuje wiarygodnymi przesłankami pozwalającymi stwierdzić, iż wspomniany pozwany zamieszkuje w rzeczywistości poza terytorium Unii.

(por. pkt 42; pkt 1 sentencji)

2. W wypadku wyroku zaocznego wydanego wobec pozwanego, którego adres nie jest znany, zasada określona w art. 26 ust. 2 rozporządzenia nr 44/2001 w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, zgodnie z którą sąd zawiesza postępowanie do czasu ustalenia, że pozwany miał możliwość uzyskania dokumentu wszczynającego postępowanie albo dokumentu równorzędnego w czasie umożliwiającym mu przygotowanie obrony albo że podjęte zostały wszelkie niezbędne do tego czynności, nie jest uchylana przez przepisy, o których mowa w art. 26 ust. 3 i 4 owego rozporządzenia, mianowicie art. 19 rozporządzenia nr 1393/2007 dotyczącego doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych oraz uchylającego rozporządzenie nr 1348/2000 lub art. 15 konwencji haskiej z 1965 r.

Wprawdzie doręczenie w należyty sposób pisma wszczynającego postępowanie pozwanemu, który nie wdał się w spór, należy oceniać w świetle postanowień wspomnianej konwencji i a fortiori w świetle przepisów owego rozporządzenia, jednakże zasada ta obowiązuje jedynie o tyle, o ile wspomniane przepisy mają zastosowanie. Tymczasem art. 1 ust. 2 rozporządzenia nr 1393/2007, podobnie jak i art. 1 akapit drugi konwencji haskiej z 1965 r., przewiduje, że instrument ten nie ma zastosowania, w przypadku gdy nie jest znany adres osoby, której należy doręczyć dokument.

(por. pkt 51–54)

3. Prawo Unii należy interpretować w ten sposób, że nie sprzeciwia się ono wydaniu wyroku zaocznego wobec pozwanego, któremu ze względu na niemożność ustalenia miejsca jego pobytu pozew został doręczony w drodze publicznego zawiadomienia zgodnie z prawem krajowym, pod warunkiem że sąd rozpoznający sprawę upewnił się uprzednio, iż podjęto wszelkie poszukiwania, jakich wymaga zasada staranności i dobrej wiary, w celu odnalezienia tego pozwanego.

Wprawdzie możliwość prowadzenia postępowania bez poinformowania pozwanego, po doręczeniu pozwu w drodze publicznego zawiadomienia, ogranicza prawo tego pozwanego do obrony. Ograniczenie jest jednak uzasadnione ze względu na prawo powoda do skutecznej ochrony sądowej, jako że w razie braku takiego doręczenia prawo to pozostawałoby martwą literą.

(por. pkt 56, 59; pkt 2 sentencji)

4. Prawo Unii należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się ono nadaniu zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego w rozumieniu rozporządzenia nr 805/2004 w sprawie utworzenia europejskiego tytułu egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych w odniesieniu do wyroku zaocznego wydanego przeciwko pozwanemu, którego adres nie jest znany.

Z analizy celów i systematyki tego rozporządzenia wynika bowiem, że wspomniane rozporządzenie wprowadza mechanizm odstępstw od wspólnego systemu uznawania wyroków – mechanizm, którego warunki z zasady podlegają ścisłej interpretacji.

Tymczasem możliwość sprzeciwienia się przez pozwanego uznaniu wydanego przeciwko niemu orzeczenia na podstawie art. 34 pkt 2 rozporządzenia nr 44/2001 w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych, pozwala mu dochodzić poszanowania prawa do obrony. Brak byłoby jednak tej gwarancji, gdyby wyrok zaoczny wydany przeciwko pozwanemu, który nie został powiadomiony o postępowaniu, uzyskał zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego

(por. pkt 64, 66, 68; pkt 3 sentencji)

5. Artykuł 3 ust. 1 i 2 dyrektywy 2000/31 w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego, nie znajduje zastosowania w sytuacji, w której miejsce siedziby podmiotu świadczącego usługi społeczeństwa informacyjnego jest nieznanе, jako że stosowanie tego przepisu jest uzależnione od ustalenia państwa członkowskiego, na którego terytorium rozpatrywany usługodawca ma rzeczywiście siedzibę.

(por. pkt 72; pkt 4 sentencji)